

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Název projektu:

Efektivní veřejná správa města Luže

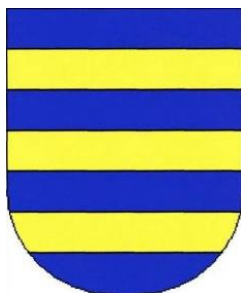
reg. číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009931

Analýza potenciálu cestovního ruchu

ve městě Luže

(r. 2020)

Obsah

.....	1
1. Úvod.....	4
2. Všeobecné Trendy v cestovním ruchu.....	4
3. Stručná charakteristika města Luže.....	5
4. Potenciál cestovního ruchu v Luži	6
4.1. Církevní památky	6
4.2. Hrady, zámky.....	6
4.3. Židovské památky.....	6
4.4. Muzea	7
4.5. Rozhledny a výhledy	8
4.6. Příroda	8
4.7. Tematické stezky	8
4.8. Cyklotrasy a cyklostezky	9
4.9. Zimní sporty	10
4.10. Letní koupaliště a vodní plochy, sportoviště	10
4.11. Akce	10
4.12. Regionální produkty.....	10
5. Shrnutí – SWOT analýza.....	11
6. Stávající služby	12
6.1. Služby turistům.....	12
6.1.1. Turistické informační centrum	12
6.1.2. Informační plochy, propagace.....	12
6.1.3. Dopravní infrastruktura.....	12
6.1.3.1. Železniční doprava.....	12
6.1.3.2. Autobusová doprava	13
6.1.3.3. Silniční doprava	13
6.1.3.4. Cykloturistika.....	13

6.1.4.	Ubytovací služby	14
6.1.5.	Stravovací služby	15
7.	Závěr.....	16

1. Úvod

Turistický region Východní Čechy, jehož hranice se shodují s hranicemi Pardubického kraje, se člení na pět turistických oblastí: Českomoravské pomezí, Chrudimsko-Hlinecko, Orlické hory a Podorlicko, Pardubicko, Kralický Sněžník. Město Luže náleží do turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko. Analýza potenciálu cestovního ruchu vyhodnotí potenciál a pokusí se stanovit předpoklady pro další rozvoj cestovního ruchu ve městě.

2. Všeobecné Trendy v cestovním ruchu

Pro zpracování analýzy je nezbytné sledovat trendy v cestovním ruchu, které úzce souvisí se společenskými změnami, odrážejí ekonomický vývoj, politické a sociální změny, globalizační efekt a nástup nových informačních a komunikačních technologií.

Trendy ve společnosti a cestovním ruchu:

- výrazný nárůst podílu **on-line služeb** – vyhledávání dovolené na internetu, rezervace služeb on-line
- **zrychlující se životní styl** – nárůst počtu kratších dovolených a prodloužených víkendů, preference více kratších dovolených před jednou delší cestou
- růst poptávky po **zážitkovém cestovním ruchu** – touha po netradičních zážitcích, adrenalinu a dobrodružství
- **gurmánský cestovní ruch** – poznávání regionů a zemí díky konzumaci místních pokrmů a nápojů (vinařská turistika, pivní turistika, návštěva exotických restaurací, návštěva restaurací nabízejících regionální pokrmy apod.), zážitek z jiné kultury stolování, zvyšující se poptávka po regionálních produktech
- **filmový cestovní ruch** – návštěva míst, kde se natáčel známý film, či seriál, s tím související filmové festivaly, trend souvisí s marketingovou podporou agentury CzechTourism a také regionální filmové kanceláře East Bohemia Film Office založenou při Destinační společnosti Východní Čechy (podpora cestovního ruchu skrze film, spolupráce při vyhledávání filmových lokací ve Východních Čechách)
- **náboženský cestovní ruch** – návštěva a prohlídka památek souvisejících s náboženstvím a náboženskými obřady (poutní cesty, svatyně, místa spojená s tradičními náboženskými slavnostmi apod.)
- **tematický cestovní ruch** – zájezdy pro specifické skupiny turistů a jejich přesně vymezený okruh zájmu (sakrační památky, technické památky, nákupní cestovní ruch, lidová kultura, geologie apod.)
- **temný cestovní ruch** – tzv. dark tourism, cestování na místa, kde se stala tragická událost, místa spojená s válkou a konflikty, hřbitovy apod. (např. židovské hřbitovy)

- **udržitelný cestovní ruch** – důraz na šetrné využívání přírodních zdrojů, ochranu životního prostředí, odklon od masového cestovního ruchu (preference ubytování mimo hromadná ubytovací zařízení), nárůst poptávky po agroturistice, souvisí také se stále větším důrazem na vyznávání zdravého životního stylu (růst poptávky po regionálních produktech).¹

3. Stručná charakteristika města Luže

Město Luže se nachází 130 km východně od Prahy, 22 km východně od Chrudimi, 15 km na jih od Vysokého Mýta a 7 km severovýchodně od Skutče, na rozhraní labské nížiny a Českomoravské vrchoviny. Žije zde 2 594 obyvatel. Blízkost geologického zlomu vedla k výskytu mnoha vzácných a zajímavých přírodních útvarů v okolí, historické události a okolnosti pak ke vzniku a vybudování mnoha kulturních památek. Město se nachází v lesnaté krajině v těsné blízkosti ochranného vodárenského pásma, není zde, ani v širším okolí, žádný větší průmyslový podnik, což výrazně pozitivně ovlivňuje v podstatě lázeňský klimatický charakter zdravého životního prostředí.

Status	Město
LAU 2 (obec)	CZ0531 571
Pověřená obec	Skuteč
Obec s rozšířenou působností	Chrudim
NUTS 3 (Kraj)	Pardubický
Historická země	Čechy
Katastrální výměra	30, 7 km ²
Počet obyvatel k 1. 1. 2020	2 594 ²
Nadmořská výška	309 m. n. m.
Části obce	12
Katastrální území	8

Zdroj: ČSÚ, webové stránky města Luže

¹ ŠMÍDOVÁ, Tereza: *Analýza turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko*. 2014, s. 5-6.

² Český statistický úřad: *Počet obyvatel v obcích k 1.1.2020*. Praha. 18. června. [Dostupné online](#). [cit. 2020-06-18].

K městu Luže náleží 11 místních částí – Bělá, Brdo, Dobrkov, Doly, Domanice, Košumberk, Rabouň, Radim, Srbce, Voletice, Zdislav, které se dělí na 8 katastrálních území – Bělá, Dobrkov, Doly, Luže, Radim, Srbce, Voletice, Zdislav.

4. Potenciál cestovního ruchu v Luži

4.1. Církevní památky

Mezi nejvýznamnější, turisticky zajímavé církevní památky města Luže patří bezesporu Kostel Panny Marie Pomocnice na Chlumku, který je vyhlášen Národní kulturní památkou, a kostel sv. Bartoloměje. V případě možného turistického cíle je zde možné navštívit pravidelně se konající mše či poutě. Chlumek je otevřený pro turisty každý den od pondělí do neděle vždy v 10:00-17:00. V předsíni kostela je audiovizuální nahrávka s krátkou historií kostela.³ Kostel sv. Bartoloměje je, bohužel, mimo konání mší veřejnosti nepřístupný. Chybí zde také alespoň stručná informační tabule s popisem stavby a historie kostela. Další potenciál k rozvoji cestovního ruchu bezesporu nabízí Paletínská kaple, či kostel Zvěstování Panny Marie v Janovičkách, obě památky jsou ale momentálně veřejnosti nepřístupné. Pokud se návštěvník rozhodne nějakou z těchto památek navštívit, dostane se k její blízkosti pohodlně jak pěšky či na kole, tak automobilem.

4.2. Hrady, zámky

Jediným, turisticky zajímavým místem tohoto ražení je v Luži samozřejmě zřícenina hradu Košumberk. Hrad je veřejnosti přístupný v sezoně, která trvá od začátku dubna do konce října. Na hradě se turistům dostane komentované prohlídky, mohou se také zúčastnit různých kulturních událostí, které se po celou sezonu na hradě konají. Bonusem pro každého návštěvníka je, pokud spatří v hradní oboře žijící laně s jelenem.⁴ Hrad je dostupný pěšky a na kole, automobil se dá zaparkovat na blízkém, nezaplatném parkovišti. V nedávné době byla na hrad vybudována dřevěná lávka pro bezbariérový přístup.

4.3. Židovské památky

Židovské osídlení mělo v Luži velkou tradici. Pro turisty je běžně volně přístupný židovský hřbitov za městem, či synagoga v centru Luže. Prohlídku synagogy je nutné si domluvit předem telefonicky.⁵

³ <http://www.chlumek.net/JChlumek/index.php>.

⁴ <https://www.hradkosumberk.cz>.

⁵ <https://www.luze.cz/mesto-luze/synagoga-a-zidovsky-hrbitov/>.

4.4. Muzea

V celkem nedávné době vzniklo soukromé muzeum dráhy v Radimi. Majitelem expozice je dlouholetý zaměstnanec Českých drah, který o práci a životě na železnici ví skutečně mnohé a se zanícením a ochotou návštěvníky ve svém muzeu provází. Návštěvník se zde seznámí s bohatou sbírkou drobné techniky, která byla v minulosti na dráze užívána, dostane se mu také výkladu o každodenním životě výpravčího. Muzeum je otevřeno od dubna do září vždy po telefonické domluvě.⁶

V areálu Hamzovy léčebny pak najdeme Muzeum zdravotnictví. Expozice dokumentují jednotlivá období vývoje zdravotnictví, zejména vývoj péče v léčbě. Návštěvníci mohou nahlédnout do originálů písemností jejího zakladatele Františka Hamzy, část expozice se věnuje i patronovi parku Václavu Větvíčkoví. V muzeu si můžete prohlédnout celou řadu autentických zdravotních pomůcek, přístrojů a zařízení, které lékaři využívali, a to jak v období první republiky nebo v následujících desetiletích. Expozici doplňují historické fotografie. Zachycují nejen proměny areálu Hamzovy léčebny, ale nabízejí také pohled do jednotlivých ordinací, ložnic, a dokonce i operačních sálů. Součástí výstavy jsou také pomůcky, které sloužily při ergoterapii dětí nebo jako názorné vyučovací ukázky v ústavní škole. V nedávné době byly instalovány nové expozice, k novému otevření by mělo dojít v r. 2021, kdy Hamzova léčebna slaví 120 let od svého založení. Provozní doba tak ještě není známa, i s ohledem na situaci vyvolanou pandemií nemoci Covid-19.⁷

Své muzeum by jistě zasloužil i plk. Josef Koukal, dopravní a stíhací pilot, který se během druhé světové války zúčastnil bitvy o Británii, jako člen 310. a posléze 312. Československé stíhací peruti. Stal se členem Guinea Pig Clubu, organizace pro piloty, kteří během akce utrpěli popáleniny a také členem Caterpillar Clubu, sdružujícího piloty, kteří se z letounu neschopného letu dostali pomocí padáku.⁸ Josef Koukal byl v r. 2020 za své hrdinské činy vyznamenán Řádem Bílého lva I. Třídy. Donedávna památku plk. Koukala opečovával jeho syn, v soukromém objektu bylo zřízeno malé muzeum připomínající nejdůležitější okamžiky Koukalova života. V současné době je většina artefaktů zapůjčena do Národního technického muzea v Praze a místní expozice je zrušena. Pokud by se v budoucnu na tuto aktivitu navázalo, podařilo se zajistit vhodné prostory a finanční prostředky, mohla by v Luži vzniknout např. expozice připomínající život a osudy letců z Luže a širšího okolí, kteří za druhé světové války sloužili u letectva.

⁶ <https://soukrome-muzeum-drahy.webnode.cz>.

⁷ <https://www.hamzova-lecebna.cz/cz/m/muzeum-zdravotnictvi/>.

⁸ [https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Koukal_\(voják\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Koukal_(voják)).

4.5. Rozhledny a výhledy

Velmi turisticky oblíbené jsou rozhledny či místa s dalekými výhledy. Jelikož je město Luže položeno v kotlině, nabízí těchto výhledů skutečně mnoho. Nejznámější je asi vyhlídka nad Střemošickou strání tzv. Poklona, nádherný výhled je i přímo z hradu Košumberk. Další krásná scenerie se turistovi otevře při návštěvě rozhledny Jahůdka, která stojí na stráni nad Bělou. Rozhledna je soukromá, majitel však celoročně umožňuje návštěvníkům volný a bezplatný přístup. Krásný rozhled je i z Voletických strání či ze strání nad Radimí. Většina výhledů je dostupná pouze pěšky či na kole, jelikož se jedná o travní porosty ležící v přírodní lokalitě, pouze na Poklonu se dá vyjet i autem.

4.6. Příroda

Ačkoli Luže ani její okolí nenáleží k žádné chráněné krajinné oblasti, příroda je zde velmi rozmanitá. Lidem, kteří vyhledávají tento druh turistiky nelze než doporučit pěší či cyklo výlet Přírodním parkem Údolí řeky Krounky a Novohradky. V souvislosti s tím je velmi oblíbená návštěva Pivnické rokle. Ta se sice už v přírodním parku nenachází, pohodlně se k ní však pěšky či na kole dá dostat sledováním kvalitního turistického značení.

4.7. Tematické stezky

Tematické stezky slouží zejména k tomu, aby se turista nejen pohyboval v místech stezkou propojených, ale také aby se o nich něco dozvěděl. V současnosti v Luži funguje naučná stezka Hamzův park a arboretum, která návštěvníky provede botanickou zahradou a seznámí je s historií léčebny. Stezku lemují celkem 15 velkých a 10 menších nově vytvořených informačních tabulí, které jsou rozmístěny u vybraných keřů a stromů, které by návštěvníci neměli minout. Součástí je jezírko, zahrádka slečny Diorové, zahrádka miniatur, novosvětská zahrada, východoasijská zahrada.⁹ Stezka je vhodná výhradně pro pěší turistiku.

V Luži je také možné projít Naučně vlastivědnou stezku města. Ta je zaměřena na památky, má 5 zastavení, je dlouhá 5 km a nemá určený začátek ani konec. Stezka seznamuje s historií hradu Košumberk a poutního chrámu Panny Marie Pomocné na Chlumku, arboretum Hamzovy odborné léčebny, zastavení je i u kaple sv. Jana Nepomuckého a u Paletínské kaple.¹⁰

V současnosti vzniká nový projekt, Naučná stezka Krajem Slavatů. Ta počítá s propojením již stávajících turistických tras a na ně navazujícími novými úseky. Jsou navrženy 4 okruhy,

⁹ <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/naucna-stezka-hamzuv-park-a-arboretum-kosumberk>.

¹⁰ <https://chrudimsky.denik.cz/tipy-na-vylety/tipy-na-vylety-naucne-vlastivedna-stezka-mesta-luze-20200601.html>.

příčemž na každém z nich se nachází vícero zajímavostí, každý okruh ponese název historické osobnosti spojené s Luží. Okruhy budou rozděleny dle náročnosti, na své si tak přijdou pěší, cyklisté, ale i rodiny s dětmi a handicapovaní. U každého zastavení bude také vybudován informační panel, který bude upozorňovat na výjimečnost daného místa a uvádět o něm základní informace. Naučná stezka bude postupně realizována v několika etapách. Kromě časové náročnosti vybudování daných okruhů, je jedním z hlavních důvodů také snaha využít finanční podpory čerpáním dotačních titulů z různých zdrojů.

4.8. Cyklotrasy a cyklostezky

Převažující terén celé turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko je mírně zvlněný, proto je oblast velmi vhodná pro cykloturistiku. Velké množství různorodých cykloturistických tras skrývá významný potenciál pro jejich využití různými skupinami cyklistů. Jako nedostatečné ovšem můžeme charakterizovat pokrytí území cyklostezkami, tedy zpevněnými stezkami oddělenými od komunikací určeným prioritně pro automobilovou dopravu. Většina cyklotras je vedena po silnicích II. a III. třídy nebo po nezpevněných polních a lesních cestách. Na některých místech s nízkou frekvencí automobilové dopravy tento fakt nevádí, v blízkosti města jde však o závažný nedostatek. Zde se nabízí například vybudování cyklostezky Luže-Skuteč, která by vedla mimo frekventovanou silnici.

Územím prochází cyklotrasy nadregionálního významu: číslo 4181 Jeníkovice – Nové Hrady; číslo 4195 Horní Jelení – Luže; číslo 4119 Lovětín – Pardubice a číslo 18 Hlinsko – České Petrovice.

Pomineme-li výše zmíněné nadregionální cyklotrasy, které kopírují hlavní silnice a neskýtají tak cyklistům potřebnou bezpečnost, je asi nejvíce využívanou cyklotrasou ta, vedoucí údolím Novohradky. Celá trasa vede po nezpevněných polních a lesních cestách a lemuje tok řeky. Jelikož kopíruje pěší, turistickou trasu, je velmi dobře značena jak malovanými značkami, tak rozcestníky. Trasa navazuje na cyklo okruhy Maštale 1, 2, 7 a 8, pokud se cyklista rozhodne tyto trasy propojit, čeká ho celkem slušná porce kilometrů. Nástup na tuto trasu je možný z obce Bílý kůň, kde je i zastávka autobusu, případně se do obce dá dojet z centra Luže (cca 2,5 km). Z Bílého koně vede trasa přes osadu Rvasice, kde je možné zvolit ze dvou variant – buď se cyklista vydá přes chatovou osadu a rekreační zařízení směrem do Hlubočic, odkud trasa pokračuje na silnici u obce Střítež, nebo zvolí trasu vedoucí do obce Podchlumí. V Podchlumí je opět možné zvolit více variant – buď se vydat na cestu do již zmiňované Pivnické rokle, nutno podotknout, že Pivnická rokle je přístupná pouze pěšky, nebo pokračovat údolím Novohradky přes osadu Dolany. Z Dolan je možné sjet na hlavní silnici vedoucí z obce Bílý Kůň k zámku Nové hrady, nebo pokračovat

údolím řeky až k restauračnímu a ubytovacímu zařízení – Chatě Polanka (cyklotrasa Maštale 2). Odtud se lze vrátit po silnici buď do Nových hradů a zpět přes Bílý Kůň do Luže, nebo pokračovat dále po hlavní silnici do města Proseč či se vydat přes obec Zderaz a Perálec do města Skuteč a odtud zpět do Luže. Ze všech zmíněných obcí a měst jezdí pravidelné autobusové linky. V současnosti je také připravován nový projekt „Cyklokomunikace územím Novohradky“, který počítá s vybudováním cyklistických stezek lemující celý tok řeky Novohradky. Dotčeny budou všechna města a obce, kterými řeka Novohradka protéká.

4.9. Zimní sporty

Co se týče zimních sportů není v Luži prakticky žádná možnost je provozovat. Nejbližší zimní stadion je ve Skutči, rekreačně se dá bruslit a hrát hokej na Voletickém rybníku, ovšem pokud to klimatické podmínky umožní. Nejbližší SKI areál je v Hlinsku, upravované běžkařské trasy zde nejsou.

4.10. Letní koupaliště a vodní plochy, sportoviště

Velmi obdobně je na tom město Luže i s tímto druhem rekreace a vyžití. Nejbližší krytý bazén a letní koupaliště je ve Skutči. V Luži je možné koupání na Voletickém rybníku, ten nabízí další možnost vyžití, a to je rybaření. Dále je možné přírodní koupání v tůních řeky Novohradky. Veřejně přístupných sportovišť, nabízejících různé druhy sportu je v Luži značný nedostatek. Sportovní areál je prakticky využíván jen pro činnost TJ Luže – fotbalové hřiště, hřiště s umělou trávou lze sice pronajmout, momentálně je ale v tristním stavu. Jediná možnost je využít tréninkovou fotbalovou plochu. Obdobně jsou na tom i místní části. V Bělé se nachází tenisový kurt a fotbalové hřiště. V poslední době vznikají v katastru města dětská hřiště částečně opatřená herními prvky. V tomto ohledu je velký prostor pro zlepšení – rozšíření sportovního areálu, budování nových sportovišť, zkvalitnění nabídky k provozování různých druhů sportů.

4.11. Akce

Jak již bylo zmíněno největší událostí, která může lákat potencionální návštěvníky je festival Košumberské léto s pestrou škálou kulturních i společenských akcí. Rozvojový potenciál lze spatřovat v akcích, které by nějakým způsobem odrážely místní tradice, zvyky a řemesla – např. tradiční jarmarky.

4.12. Regionální produkty

V posledních letech došlo k razantnímu nárůstu poptávky po regionálních potravinách a produktech. To může být chápáno jako protikladný postoj k intenzivní globalizaci a s ní spojenému nárůstu dovozu často nekvalitních zahraničních potravin a výrobků. Oblast

Chrudimska-Hlinecka si zachovává regionální ráz právě díky značnému počtu místních producentů, kteří využívají regionální zdroje a tradiční postupy výroby. Mají za cíl podpořit regionální výrobce a ukázat místním obyvatelům i návštěvníkům cestu k tradičním produktům charakteristickým pro tento region.¹¹ V Luži se jedná zejména o produkci lokálních zemědělců a pěstitelů, kteří nabízejí např. kvalitní maso z domácího chovu, kravské, kozí a ovčí sýry či žampiony a hlívu ústříčnou.

5. Shrnutí – SWOT analýza

Z výše zmíněného jasně vyplývá vysoký zdrojový potenciál pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu ve městě.

Silné stránky:

- Kvalita přírody, vysoký počet přírodních lokalit.
- Velké množství rozhleden a atraktivních vyhlídkových míst.
- Dostatek turisticky neobjevených míst (přírodní atraktivity apod.).
- Velké množství kulturních památek.
- Klidná lokalita s prakticky lázeňským ovzduším.

Slabé stránky:

- Nedostatečný přístup a forma navazujících služeb (často neexistence parkovišť a veřejného sociálního zařízení, nepřístupnost památky, omezená otvírací doba apod.).
- Malý počet hradů a zámků jako atraktivních turistických cílů.
- Nedostatek wellness služeb.
- Špatné podmínky pro letní i zimní sport.
- Nedostatečné informace o podobě turistických tras a cyklotras (časová náročnost, vhodnost pro různé cílové skupiny, sjízdnost apod.).

Příležitosti:

- Společná propagace regionu jako destinace zaměřené na tradice a tradiční výrobu (regionální produkty).
- Rozšiřování sítě prodejních míst regionálních produktů.
- Regenerace a budování nových atraktivit (nové naučné stezky, sportovní areál, zpřístupnění památek, nové expozice).

Hrozby:

- Nedostatečné finance na opravy a provoz některých památek

¹¹ ŠMÍDOVÁ, Tereza: *Analýza turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko*. 2014, s.15.

- Nedostatek financí na zatraktivnění muzejních expozic.
- Nedostatečný sponzoring při pořádání kulturních a sportovních akcí.

6. Stávající služby

6.1. Služby turistům

6.1.1. Turistické informační centrum

Sídlí v budově Městského úřadu Luže v centru města. Podává informace o historii města, turisticky atraktivních místech, sportovních a kulturních zařízeních, ubytovacích a stravovacích zařízeních, kulturních, společenských a sportovních akcích, dopravním spojení atd. Poskytuje: předprodej vstupenek na kulturní akce, předprodej vstupenek sítě TicketPortal, přístup k Wi-Fi a internetu, kopírování, tisk a ostatní služby, příjem plakátů do výlepové služby, prodej propagačních předmětů, příjem článků pro Lužský zpravodaj.¹²

6.1.2. Informační plochy, propagace

Kromě turistického informačního centra lze informace získat prostřednictvím informačních ploch –vývěsných tabulí, které jsou rozmístěny v centru města i každé místní části. V tomto případě se jedná samozřejmě o poněkud zastaralý, nicméně stále funkční model předávání informací občanům. Tento způsob oceňují zejména starší občané.

Veškeré informace o dění ve městě lze také získat prostřednictvím internetových stránek města, Lužského zpravodaje či místního rozhlasu. Stále více používanou cestou, jak sdílet informace a propagovat město jsou sociální sítě, město má zřízený facebookový profil s poměrně značným dosahem. Stinnou stránku této formy propagace samozřejmě představují nevhodné a nemístné reakce a komentáře místních obyvatel, které se čas od času objevují. V poslední době zaznamenala velký nárůst soc. síť Instagram, kde jsou uživatelé sdílejí zejména fotografie. Pokud by město takový, kvalitně spravovaný profil mělo, mohli by sami místní občané, ale i návštěvníci přispět velmi jednoduše k propagaci. Také by se v rámci této propagace daly organizovat nejrůznější soutěže.

6.1.3. Dopravní infrastruktura

6.1.3.1. Železniční doprava

Město Luže jako takové neleží v oblasti žádného většího železničního uzlu, pokud se turista rozhodne cestovat vlakem, musí počítat s nutností využití autobusové dopravy, která je,

¹² <https://www.luze.cz/zivot-ve-meste/turisticke-informacni-centrum-/>.

bohužel, v souvislosti s dopravou železniční značně nekoordinovaná. Nejbližší vlaková stanice je ve Skutči a v Chrasti u Chrudimi (obě města vzdálená od Luže cca 9 km) na významné železniční trati Pardubice-Havlíčkův Brod, další pak v obci Uhersko (cca 15 km) na trati Pardubice-Česká Třebová nebo ve Vysokém Mýtě (cca 16 km) na trati Choceň-Litomyšl.

6.1.3.2. Autobusová doprava

Obslužnost autobusové dopravy je poměrně dobrá, ovšem výrazně vyšší v pracovních dnech. Jak bylo zmíněno výše, je poměrně nekoordinovaná v návaznosti na železniční dopravu, což turistům, zvláště při krátkodobých výletech, může způsobovat značné komplikace. Dostupnost turistických cílů autobusovou dopravou závisí také na výchozích bodech, z nichž se k nim potřebuje turista dostat. Autobusem se dá pohodlně dojet do centra Luže i do všech místních částí, odkud lze pokračovat, většinou pěšky či na kole. Autobusové dopravní spojení lze snadno nalézt na internetu. Vzhledem k stále narůstající osobní automobilové dopravě a její masivní podpoře nelze očekávat zlepšení dopravní obslužnosti autobusovou dopravou.

6.1.3.3. Silniční doprava

Územím neprochází žádná dálnice, doprava je v Luži realizována silnicemi II a III. třídy. Silniční síť je poměrně hustě provázána s místními a účelovými komunikacemi, automobilem se tak dá dojet prakticky kamkoliv, provoz zpomaluje nedostatečná šíře vozovky v některých místech. Z hlediska cestovního ruchu je velmi problematická nedostatečná kapacita parkovacích míst v blízkosti kulturních památek, zejména hradu Košumberk a v okolí areálu Hamzovy léčebny.

Co se týče kvality silnic problematické jsou většinou úseky vedoucí přes místní části, v posledních letech zejména silnice III. třídy vedoucí přes Radim a Bělou, které byly narušena budováním splaškové kanalizace. V současné době dopravu také komplikuje značné množství těžké techniky a nákladních automobilů, které Luži využívá jako tranzitní trasu pro dopravu materiálu z okolních kamenolomů na stavbu dálnice D35.

V Luži se nachází jedna čerpací stanice, která, bohužel, neumožňuje čerpání LPG ani CNG. Na náměstí u radnice je umístěn nabíjecí stojan pro elektromobily! V Luži i okolí je poměrně velké množství autoservisů, takže je motoristům vstřícná. U významných turistických cílů lze také bez problémů zaparkovat.

6.1.3.4. Cykloturistika

Jak již bylo řečeno, Luže nabízí cyklistům zejména trasy vedoucí panenskou přírodou, dále je možné na kole objet prakticky všechny významné kulturní i přírodní památky, stejně tak se dá na kole dopravit na vyhlídková místa v okolí Luže. Velkou slabinou je neexistence půjčovny

kol a jejich servisu, je zde téměř nulová možnost, výjimkou je turistické informační centrum, získat potřebné nářadí či základní náhradní díly k opravě kola hlavně o víkendu, kdy jsou zavřené i cyklo opravy v nejbližších městech. Další slabinou je i již dříve zmíněná nízká hustota zpevněných cyklostezek oddělených od komunikací s automobilovou dopravou. V rámci projektu Cyklisté vítáni, byla v Luži alespoň zřízena dvě odstavná místa pro celkem 20 kol, jedno na hradě Košumberk a druhé v centru města u Turistického informačního centra. Na hradě Košumberk byl realizován jednoduchý dřevěný stojan na 10 kol, v centru města na náměstí bylo umístěno 5 kovaných stojanů pro 10 kol. U turistického informačního centra byla také nainstalována nabíjecí elektrostanice pro elektrokola a pořízeny cyklolekárničky a základní sada nářadí na opravu kola.¹³

6.1.4. Ubytovací služby

V Luži a okolí převažuje ubytování v penzionech či přímo v pronajatých celých domech nebo chalupách. Některá ubytovací zařízení poskytují další služby jako je venkovní krb či ohniště, nebo možnost ubytování se zvířetem. Z dlouhodobého hlediska by mělo postupně docházet ke zkvalitňování služeb a rozšiřování nabídky ubytování tak, aby byl pokryt zvyšující se standard nárokovaný klienty.

Z Penzionů se v Luži a okolí nacházejí penzion Holubník statečných žen králových, který stojí přímo pod hradem Košumberk¹⁴, Penzion Harmonie¹⁵, stojící přímo na náměstí, Penzion Bílý kůň¹⁶ či penzion Karafiát na Štěpánově u Skutče, který, jako jediný v této lokalitě, nabízí i masážní a relaxační procedury.¹⁷

Další ubytovací služby nabízí nově vznikající westernové městečko nebo prázdninový dům U tří jasanů v Brdu.¹⁸

Dále je možné pronajmout si rodinný dům Zámeček Hroubovice (cca 5 km od Luže), který jeho majitelé nabízejí ke konání nejrůznějších rodinných oslav či firemních školení. Zámeček je vybaven posilovnou, herními prvky, venkovní kuchyní s grilem i bazénem. U domu je otevřené parkoviště.

Samostatně stojící je pak rekreační středisko Rvasice, které nabízí ubytování pro rodiny s dětmi, vítáni jsou i domácí mazlíčci. Středisko je jediným komplexním rekreačním

¹³ <https://www.luze.cz/mestsky-urad-1/projekty-mesta-/2019/projekt-cykliste-vitani-v-luzi/>.

¹⁴ <http://www.kosumberk.cz/>.

¹⁵ <http://www.harmonieluze.cz/ubytovani.html>.

¹⁶ <http://www.penzion-bilykun.cz/>.

¹⁷ <https://www.karafiatovi.cz/>.

¹⁸ <https://www.westerndoly.cz/>.

zařízením v Luži a okolí. Ubytování je realizováno v krásné přírodě údolí Novohradky, v dřevěných chatkách. Každá chatka je čtyřlůžková s el. proudem, lednicí a mrazákem, disponuje podkrovím, terasou a venkovním nábytkem. V areálu je sociální zařízení, včetně interních i venkovních sprch. K dispozici je dětské hřiště, včetně trampolíny a pravý dětský srub, nový tenisový, či nohejbalový kurt s umělou trávou, a také možnost volejbalového hřiště. Dále si zde rekreanti mohou zahrát stolní tenis a v herně kulečnick, stolní fotbal a šipky. Součástí areálu je i venkovní bazén.¹⁹

6.1.5. Stravovací služby

Pokrytí území stravovacími službami, které by nabízely odpovídající kvalitu je velmi nedostatečné. Omezuje se de facto jen na centrum města Luže, kde si návštěvník může vybrat ze dvou restauračních zařízení. Jedním z nich je nedávno otevřený Big Papa Grillbar²⁰ druhým pak restaurace Na kovárně. Úplně nově otevřený podnik je pak Restaurace Bowling v ulici U Stadionu.²¹ Hlavní celkovou slabinou stravovacích služeb je jejich malý počet. Jelikož je restauračních zařízení tak málo, není mezi nimi vytvořeno dostatečné konkurenční prostředí, které by je nutilo ke zlepšování. S tím souvisí poměrně nízká úroveň obsluhy a celkového servisu v rámci komunikace se zákazníky, malá nabídka pokrmů apod. Zde je hlavní směr rozvoje kvality služeb.

¹⁹ <https://www.rekreace-rvasice.cz/o-nas2/>.

²⁰ <https://www.facebook.com/GrillBarBIGPAPA/>.

²¹ <http://restauraceviden.cz>.

7. Závěr

Lokalita, ve které se město Luže nachází, i bohaté kulturní dědictví zvyšuje atraktivitu města v rámci cestovního ruchu. Velmi zajímavá je pestrá škála přírodních a kulturních zajímavostí, které jsou více méně hustě rozmístěné po celém území města, klidné prostředí a lázeňsky čisté ovzduší. Atraktivní je také velká možnost turistických aktivit provozovaných v přírodě (pěší turistika, cykloturistika, hiking.). Atraktivní je město a okolí zejména pro cyklisty, případně rodiny s dětmi nebo školní kolektivy (např. škola v přírodě).

Problémem je poměrně slabá nabídka služeb pro turisty a nevýhodná poloha města vůči větším dopravním uzlům. Nedostatečná je zejména nabídka stravování, v centru města chybí např. kavárna či cukrárna. V neposlední řadě je také velmi žádoucí ještě větší zpřístupnění památek turistům, vybudování nových parkovacích ploch pro návštěvníky hradu Košumberk nebo zvýšení turistického ruchu i mimo dva letní měsíce prázdnin.

Často je obtížné dozvědět se o všech možnostech, které město nabízí, a hlavně dozvědět se o nich „na jednom místě“. Problém je tedy přístup k informacím pro turistu důležitých. Některé informace lze získat pouze z tištěných materiálů v turistickém informačním centru, některé pouze na webových stránkách, o nichž je třeba vědět. Co lze naopak kvitovat je dostupnost veškerých informací, sdílených na oficiálních stránkách města, v cizích jazycích.